

ФРАНСИС СКОТ ФИЦДЖЕРАЛД

БУРНИЯТ РЕЙС

Превод от английски: Пепа Дочева, 1986

chitanka.info

I

Веднъж стъпил на дългия покрит пристан, човек попада в някаква призрачна страна, която вече не е тук, но и все още не е там. Особено нощем. Мъглявият жъlt свод е изпълнен с викове и отекващи гласове. Чуваш грохот на камиони и тракане на сандъци, оглушителното дрънчене на крановете и долавящ соления дъх на море. Преминаваш бързо, макар че имаш достатъчно време. Миналото, континентът остават зад гърба ти, бъдещето е онази ярко осветена паст в корпуса на парада, а мрачната и шумна пътека е доста обърканото ти настояще.

Качваш се по мостчето и гледката ти към света се избистря, стеснява се. Ставаш гражданин на държава, по-малка от Андора. Вече не си сигурен в нищо. Хората пред гишето на касиер — домакина — странно равнодушни; каютата — като килия; очите на пътниците и на техните близки — пренебрежителни, а стоящият на безлюдната горна палуба офицер, замислен за нещо свое и загледан в тълпата под себе си — тържествен. Последна нелепа мисъл, че всъщност не е трябало да тръгваш; след това — оглушителните и скръбни свирки и този феномен — не толкова парад, колкото човешка идея, мисловна представа, се понася напред в огромната тъмна нощ.

Ейдиън Смит, една от знаменитостите на кораба — не от най-големите, но достатъчно известен, за да бъде окъпан в светлина от светковицата на един фотограф, взел името му, но без да е сигурен с какво „се занимава“ неговият собственик, — Ейдиън Смит и русокосата му съпруга Ива се качиха на горната палуба, минаха край печалния морски офицер и след като си откриха едно тихо кътче, облегнаха лакти на парапета.

— Тръгваме! — извика след малко той и двамата се разсмяха възторжено. — Избягахме. Вече не могат да ни стигнат.

— Кой?

Той махна неопределено с ръка към тиарата от тълпящ се народ.

— Всички онези хора оттатък. Ще идват с хайките си, със съдебни постановления и списъци от престъпления, които сме извършили, ще звънят на вратата на дома ни на Парк Авеню и ще питат за семейство Ейдриън Смит, но, боже господи! — семейство Ейдриън Смит заедно с децата и бавачката са заминали за Франция.

— Караж ме да мисля, че наистина сме извършили престъпление.

— Не могат да те имат — каза той, като се намръщи. — Това е едно от нещата, заради които ме преследват — знаят, че нямам никакво право да притежавам човек като теб, и са бесни. Това е една от причините да се радвам, че се махам.

— Мили мой — каза Ива.

Тя беше на двайсет и шест — пет години по-млада от него. Представляваше скъпоценност за всеки, който я познаваше.

— Този пароход ми харесва повече от „Маджестик“ и „Акуитания“ — отбеляза тя, като изневери на корабите, с които бяха плавали по време на сватбеното си пътешествие.

— Много по-малък е.

— Но е много шик, а и тези магазинчета в коридорите. Освен това ми се струва, че луксозните каюти са по-големи.

— Хората се държат много официално, забеляза ли? Сякаш си мислят, че всички са мошеници на карти. А след около четири дни едната половина от тях ще се обръщат към другата на малко име.

Четириима от пътниците вече пристигнаха — четворка млади момичета, рамо до рамо, правеха обиколка на палубата. Четири чифта очи моментално се впериха в Ейдриън и Ива и след това автоматически се отместиха, с изключение на две, които замряха за миг, леко стреснати. Принадлежаха на една от девойките, която всъщност единствена от четирите беше пътничка. Не бе на повече от осемнайсет — малка смугла красавица, изльчваща онзи кристален блъсък, който при брюнетките се равнява на светлия огън у блондинките.

— Хм, коя беше тази? — почуди се Ейдриън. — Виждал съм я и преди.

— Хубава е — каза Ива.

— Да. — Той продължи да се чуди и за момент Ива се подаде на неговата разсеяност, но след това се усмихна и го привлече обратно

към интимния им живот.

— Говори ми още — каза тя.

— За какво?

— За нас — колко хубаво ще бъде и как ще се чувстваме много по-добре, и ще бъдем много по-щастливи, и винаги много близко един до друг.

— Как бихме могли да бъдем по-близо? — Ръката му я привлече към себе си.

— Искам да кажа, че никога няма да се караем за глупости. Знаеш ли, когато миналата седмица ми даде подаръка за рождения ден — тя поглади с пръст прекрасните дребни перли на шията си, — реших, че ще се старая никога вече да не ти казвам нищо лошо.

— Ти никога не си ми казвала нищо лошо, скъпа моя.

Въпреки това, даже както я притискаше до себе си, тя усети, че мигът на пълно усамотение бе отминал почти преди да е настъпил. Мъжът й вече беше пуснал антените си и опипваше с тях този нов свят.

— Повечето от хората изглеждат направо ужасно — каза той, — дребни, мургави и грозни. По-рано американците не изглеждаха така.

— Имат уникъл вид — съгласи се тя. — Хайде да не се запознаваме с никого, просто да си бъдем сами.

Удари гонг и стюардите се развикаха от палубите: „Моля, изпращащите да слязат!“, при което гласовете се усилиха в оглушителен хор. В един миг мостчетата се задръстиха от народ, след това опустяха и блъскащите се хора зад бариерата размахаха ръце и завикаха нещо неразбираемо, като не преставаха да се усмихват доброжелателно. Когато хамалите се заловиха с въжетата, дотича един широкоплещест и някак замаян млад мъж и мина по мостчето, подкрепян от един носач и от един шофьор на такси. Корабът го погълна равнодушно, като че ли беше мисионер за Бейрут, и започна тихо и заплашително да вибрира. Пристанът с лицата на хората се пълзна назад и в първия миг корабът заприлича на треска, случайно откъсната от него; след това лицата се отдалечиха, замълкнаха, а вълноломът стана едно от многото жълти петна на хоризонта. Сега вече пристанището започна да се оттегля бързо назад.

На един паралел северна ширина се образуваше ураган и се движеше на юг-югоизток, предшестван от силен западен вятър. По пътя му беше съдено да потопи парахода „Петер И. Юдин“ от

Амстердам заедно с екипажа му от шейсет и шест души, да прекърши утлегара на най-големия кораб в света и да донесе скръб и нищета на няколкостотин моряшки жени. Презокеанският пароход, който тръгна в неделя вечерта от Ню Йорк, щеше да попадне в зоната на бурята във вторник, а в обсега на урагана — късно през нощта, в сряда.

II

Във вторник следобед Ейдриън и Ива направиха първото си посещение в пушалнята. Това беше в разрез с намеренията им — бяха решили „да не поглеждат коктейли“, след като напуснат Америка, но бяха забравили за еднообразното стакато на корабите, където целият живот се струпва около бара. Така че влязоха само за минутка.

Беше пълно. Вътре се намираха тези, които бяха останали след обяда, и онези, които щяха да останат и след вечерята, да не споменаваме неколцината неизменни посетители, които седяха там от девет часа сутринта. Това беше една богаташка компания, която се развлечаше с бридж, пасианси, криминални книжки, алкохол, спорове и любов. Дотук можеше да се сравни с живота в някой клуб или казино в която и да било страна, но над всичко витаеше някаква потисната нервна енергия, зле прикрито нетърпение, което обхващаше и стари, и млади. Пътуването бе започнало и началото им бе харесало, но самото шоу не беше достатъчно разнообразно за шестте дни и на всички им се искаше вече да е приключило.

На една маса близо до тях Ейдриън забеляза хубавото момиче, което се беше загледало в него на палубата миналата вечер. Той отново бе запленен от красотата ѝ — нямаше и сянка дори върху кристалния блъсък, който просветваше в задимения въздух на помещението. Заедно с Ива бяха решили, че по всяка вероятност тя бе „Мис Елизабет Д'Амидо и прислужница“ от списъка на пътниците, а и той беше чул да я наричат „Бетси“, когато веднъж мина край играещите тенис на палубата. Сред младите хора с нея беше и чипоносият младеж, когото бяха „натоварили“ на кораба през нощта на отплаването; предния ден се беше разхождал на палубата с мрачен вид, но явно все се съживяваше. Мис Д'Амидо му прошепна нещо и той погледна с любопитство към семейство Смит. Ейдриън бе станал известна личност твърде скоро и не можа да не извърне неловко поглед.

— Има малко вълнение. Усещаш ли? — попита Ива.

— Може би ще е най-добре да си поделим половин литър шампанско.

Докато даваше поръчката, на другата маса се провеждаше кратко съвещание; след малко един от младежите стана и дойде при тях.

— Не сте ли мистър Ейдриън Смит?

— Да.

— Мислехме си дали ще можем да ви включим в турнира по тенис на палубата. Ще провеждаме турнир по тенис на борда.

— Но... — поколеба се Ейдриън.

— Казвам се Стакоум — отприщи се младежът. — Всички ви познаваме — знаем писите ви и каквото пишете — и си мислехме дали не бихте се съгласили да дойдете на нашата маса.

Малко объркан, Ейдриън се засмя; мистър Стакоум чакаше — речовит, галантен, прегърбен, очевидно убеден, че му е поднесъл голям комплимент.

Ейдриън, който също разбра това, отвърна:

— Благодаря, но може би е по-добре вие да дойдете тук.

— Нашата маса е по-голяма.

— Но ние сме по-възрастни и по-улегнали.

Младежът се усмихна учтиво, сякаш искаше да каже: „Няма значение.“

— Запишете ме — каза Ейдриън. — Колко ви дължа?

— Един долар. Наричайте ме Стак.

— Защо? — попита стреснат Ейдриън.

— За по-кратко.

Когато младежът си тръгна, двамата се засмяха открито.

— Божичко! — възклика Ива. — Те май че идват при нас.

Наистина идваха. След дълго пресушаване на чаши, повикване на келнери и преместване на столове три момчета и две момичета се прехвърлиха на тяхната маса. Ако имаше някаква стеснителност, то тя се отнасяше само до домакините, тъй като новопристигналите се скуччиха любопитно около тях, като гледаха Ейдриън с уважение — с прекалено голямо уважение, — сякаш искаха да кажат: „Това май беше грешка и няма да е много забавно, но може да извлечем някаква поука, която да ни бъде от полза за в бъдеще, както е в училище.“

След малко мис Д’Амидо и един от младежите си размениха местата и лъчезарното същество седна до Ейдриън, като го гледаше с

открито възхищение.

— Влюбих се във вас в мига, когато ви видях — каза силно и без всякакво смущение тя, — така че поемам цялата вина за нашето натрапване. Гледах писесата ви четири пъти.

Ейдиън повика келнер да вземе поръчката им.

— Разбираете ли — продължи мис Д'Амидо, — навлизаме в буря и може до края на плаването да се окажете повален на легло, така че не можех да рискувам.

Той разбра, че в това, което му говореше, нямаше нито подтекст, нито злонамерен намек, нито пък нужда от нещо подобно. Самите й думи бяха достатъчни, а преклонението й, с което пренебрегваше младежите и насочващо цялото си внимание към него, беше някак много трогателно. Обля го лека топла вълна — чувстваше се повече от просто приятно.

Ива се забавляваше по-малко, но чипоносият младеж, който се казваше Бътъруърт, познаваше някои от нейните приятели и това като че ли правеше срещата не чак толкова небрежна и случайна. Тя не обичаше новите познанства, освен ако не бяха „полезни с нещо“ и често се отегчаваше от потоците хора от всички ония видове, среди и класи, които преминаваха през живота на Ейдиън. Тя самата „си имаше всичко“ — което означаваше, че беше богато надарена със способности и чар, и не смяташе, че новите познанства заслужават непрекъснато да им дава всичко от себе си.

Половин час по-късно, когато стана, за да отиде да нагледа децата, беше доволна, че епизодът е приключи. На палубата беше позастудяло, почти валеше дъжд и се усещаше определено люлеене. Когато отвори вратата на луксозната каюта, Ива с изненада забеляза, че стюардът седи отпуснато върху леглото й, подпрял глава на възглавницата. Когато влезе вътре, той я погледна безизразно, но не понечи да стане.

— След като си подремнете достатъчно, можете да ми донесете чиста кальфка — каза рязко тя.

Мъжът продължаваше да седи неподвижно. Тогава забеляза, че лицето му е зелено.

— Не можете да страдате от морска болест тук — заяви строго тя. — Вървете да лежите в собствената си каюта.

— Стомахът ми — едва-едва изрече той. Опита се да стане, дрезгаво простена от болка и отново се отпусна.

Ива позвъни за камериерката.

Корабът вече непрекъснато се клатушкаше и подмяташе не на шега, но тя не изпитваше съчувствие към стюарда, а искаше единствено да го изхвърли колкото се може по-скоро. Когато дойде камериерката, Ива се опита да ѝ обясни това, но вече ѝ се виеше свят и тя се хвърли на леглото си, като затвори очи.

— Той е виновен — изстена, когато мъжът беше изнесен. — Нищо ми нямаше и ми прилоша, като го видях. Дано да умре.

След няколко минути влезе Ейдиън.

— О, лошо ми е! — проплака тя.

— Защо, горкото ми сладурче? — Той се наведе и я прегърна. — Защо не ми каза?

— Горе ми нямаше нищо, но тук беше един стюард... О, не мога да говоря, много ми е зле.

— По-добре ще е да вечеряш в леглото.

— Да вечерям! О, боже господи!

Той замълча съчувствено, но тя искаше да чува гласа му, който да заглуши плачевните скърцания на гредите.

— Къде беше?

— Помагах да записваме участници в турнира.

— Ще се състои ли, ако времето е такова? Защото, ако се състои, ще те провала.

— Не знаех, че ще участвуаш в двойките — каза Ейдиън.

— Но това е единственото забавно нещо.

— Казах на онова момиче, Д'Амидо, че ще играя с нея.

— Ооо.

— Не се замислих. Знаеш, че предпочитам да играя с теб.

— Защо няма да играеш с мен тогава? — попита спокойно тя.

— И през ум не ми мина.

Тя си спомни, че по време на сватбеното им пътешествие бяха участвали във финалите и бяха спечелили награда. Минаха години. Но Ейдиън никога не се бе мръщил по този съжалителен начин, освен когато се чувстваше малко гузен. Той се запрепъваша наоколо, докато изваждаше вечерния си костюм от куфара, а тя затвори очи.

Когато едно особено силно залюляване я стресна и я събуди, той се беше облякъл и си връзваше вратовръзката. Имаше здрав и свеж вид, а очите му блестяха.

— Е, какво ще кажеш? — попита я той. — Ще можеш ли да участваш, или не?

— Не.

— Искаш ли да направя нещо за теб, преди да изляза?

— Къде отиваш?

— При онези хлапета в бара. Искаш ли да направя нещо за теб?

— Не.

— Скъпа, не ми се иска да те оставям така.

— Не ставай глупав. Просто ми се спи.

Това съжалително мръщене — когато ѝ беше известно, че до болка му се иска да излезе и да е далеч от тясната каюта. Зарадва се, когато вратата се затвори след него. Това, което трябваше да направи, бе да заспи, да заспи...

Нагоре... надолу... настрани... Хей там, не толкова далеч! Изтеглете кораба нататък, зад завоя! Сега люлейте: наляво... надясно... Скръъц! Тряс! Цоп!

Няколко часа по-късно Ива съмътно почувства, че Ейдиън се е надвесил над нея. Искаше ѝ се да я прегърне и да я извади от тази шеметна унесеност, но докато се събуди напълно, каютата беше празна. Бе надникнал и излязъл. Когато отново се събуди, наоколо беше тъмно и той си бе легнал.

Сутринта беше свежа и прохладна, а морето бе достатъчно утихнало, за да накара Ива да си помисли, че може да стане. Закусиха в каютата и с помощта на Ейдиън тя успя да постигне нещо като утринен тоалет, след което се качиха на палубата. Тенис турнирът беше вече започнал и предоставяше поле за действие за десетина любителски кинокамери, но в голямата си част пътниците представляваха безжизнени вързопи по палубните шезлонги, проснати до недокоснати подноси.

Ейдиън и мис Д'Амидо изиграха първия си сет. Тя бе сръчна и грациозна — очевидно беше добра. Под гладката ѝ като слонова кост кожа се забелязваше още повече топлина, отколкото предишния ден. Помощник-капитанът, който се разхождаше наоколо, се спря и я заговори; пет-шест души, които допреди три дни не беше познавала, я

наричаха „Бетси“. Тя вече бе красавицата на рейса, пътеводна звезда за изгладнелите очи на кораба.

Но след малко Ива предпочете да гледа чайките по мачтите и лекото поклащане на извития небесен свод. Повечето от пътниците изглеждаха глупаво със своите кинокамери, които бяха побързали да си купят, а сега не знаеха как да използват, обаче моряците, които боядисваха подпорите на спасителните лодки, бяха мълчаливи, загрубели и близки — сигурно и на тях им се искаше плаването да е приключило.

Бътъруърт седна на палубата до стола ѝ.

— Тази сутрин правят операция на един от стюардите. Сигурно е ужасно при това вълнение.

— Операция? От какво? — попита разсеяно тя.

— Апандисит. Налага се да го оперират сега, защото навлизаме в по-лошо време. Затова корабният карнавал ще се проведе довечера.

— О, горкият човек! — простена тя, защото осъзна, че това сигурно беше нейният стюард.

Ейдиън се показваше като особено галантен и внимателен по време на играта.

— Извинете. Ударихте ли се?... Не, вината беше моя... По-добре партньорката ми да се облече веднага, за да не настине.

Играта беше свършила и те бяха победили. Зачервен и доволен, той се приближи до стола на Ива.

— Как се чувстваш?

— Отвратително.

— Победителите черпят в бара — съобщи той като извинение.

— И аз ще дойда — заяви Ива, но веднага ѝ се зави свят и тя отново се отпусна в стола си.

— По-добре остани тук. Ще ти пратя нещо.

Тя усети, че държането му към нея бе станало малко по-рязко.

— Ще се върнеш ли?

— О, веднага.

С изключение на един морски офицер, който крачеше леко приведен по мостика, тя остана сама на палубата. Когато коктейлът пристигна, се насили да го изпие и се почувства по-добре. Опита се да се развлече с приятни мисли, като си припомни оптимистичните неща, за които бяха говорили с Ейдиън преди отплаването: малката вила в

Бретан, децата ще учат френски — това бе всичко, което можеше да си спомни сега, — малката вила в Бретан, децата ще учат френски... И така тя си повтаряше думите отново и отново, докато те станаха безсмислени като широкия бял небосклон. Причината, поради която се намираха тук, изведнъж започна да й убягва и й се стори, че присъствието й тук е случайно и ненужно, искаше й се Ейдриън да се върне бързо, изпълнен със загриженост и нежност, за да й вдъхне увереност. В това, че отиваха за една година във Франция, се таеше надеждата, че има някаква тайна, за да живее човек красиво, някаква реална компенсация за изгубената безгрижна самоувереност, когато си на двайсет и една години.

Денят премина мрачен, наоколо се виждаха все по-малко хора, а ръмящото небе се беше прихлупило. Изведнъж стана пет часът и всички отново се намираха в бара, а мистър Бътъруърт й разказваше миналото си. Тя изпи доста шампанско, но въпреки това съмнено се чувствуше зле, като че ли морската болест беше душата й, която се бореше да пробие растящата преграда на ненормалния живот.

— Физически вие сте моят идеал за гръцка богиня — говореше й Бътъруърт.

Беше много приятно да си физическият идеал на мистър Бътъруърт за гръцка богиня, но къде беше Ейдриън? Заедно с мис Д'Амидо бяха излезли на носа, за да видят дъждъа. Ива се чу да обещава да си донесе боите и да нарисува Айфеловата кула върху ризата на Бътъруърт за карнавала вечерта.

Когато Ейдриън и Бетси Д'Амидо, вир-вода от дъждъа, отвориха с усилие вратата поради силния вятър и влязоха във вече покритата горна палуба, те спряха и се обърнаха с лице един към друг.

— Е? — каза тя.

Но Ейдриън продължаваше да стои с гръб към перилата и да я гледа, страхувайки се да говори. Тя също мълчеше, защото искаше той да започне пръв, така че в първия миг не се случи нищо. Но после пристъпи към него, а той я прегърна и я целуна по челото.

— Ти просто ме съжаляваш, това е всичко. — Тя започна да плаче тихо. — Просто се държиш мило.

— Това ме кара да се чувствам ужасно. — Гласът му бе напрегнат и трепереше.

— Тогава ме целуни.

Палубата беше безлюдна. Той бързо се наведе към нея.

— Не, целуни ме истински.

Не помнеше кога беше усещал нещо толкова младо и свежо като устните ѝ. Дъждът се стичаше по порцеланово гладките ѝ страни като сълзи, пролети за него. Беше недокосвана и безупречна, а очите ѝ бяха като обезумели.

— Обичам те — прошепна тя. — Не мога да не те обичам. Още когато те видях за първи път — о, не на парохода, а преди повече от година Грейс Хийли ме заведе на една репетиция и изведнъж ти скочи от втория ред и започна да им казваш какво да правят. Написах ти писмо и го скъсах.

— Трябва да се връщаме.

Докато вървяха по палубата, тя плачеше. Още веднъж, непредпазливо, вдигна лицето си към неговото пред вратата на каютата си. Когато Ейдиън тръгна към бара, кръвта му бушуваше яростно.

Беше благодарен, че както изглеждаше, Ива почти не го забелязваше или може би не беше разбрала, че е излизал. След малко се престори, че му е интересно какво прави.

— Какво е това?

— Рисува Айфеловата кула върху ризата ми за тази вечер — обясни Бътъруърт.

— Готово! — Ива остави четката и избръса ръцете, си. — Какво ще кажеш?

— Шедьовър.

Очите ѝ заоглеждаха хората, които я наблюдаваха, и се спряха небрежно върху Ейдиън.

— Мокър си. Иди да се преоблечеш.

— Ела и ти.

— Искам още един коктейл с шампанско.

— Пи достатъчно. Време е да се облечеш за карнавала.

Тя затвори с неохота боите си и тръгна пред него.

— Стакоум е поръчал маса за девет души — отбеляза той, докато минаваха по коридора.

— Младите — каза тя с ненужна горчивина. — О, младите. И ти, който се забавляваш — с едно дете.

В каютата имаха дълъг разговор, неприятен за нея и уклончив от негова страна, който приключи, когато корабът се издигна внезапно

високо нагоре и Ива, след като въздействието на шампанското беше преминало, отново се почувства зле. Не можеше да се направи нищо друго, освен да изпият по един коктейл в каютата, след което решиха да отидат на карнавала — сега тя вече или му вярваше, или пет пари не даваше.

Ейдиън беше готов първи — той никога не се маскираше.

— Аз ще се кача горе. Не се бави.

— Почакай, моля те, толкова се люлее.

Той седна на едно от леглата, като прикриваше нетърпението си.

— Нямаш нищо против да ме изчакаш, нали? Не искам да се изтърся горе съвсем сама.

Тя подгъваше един ориенталски костюм, взет назаем от бръснаря.

— Парадите карат хората да се побъркват — говореше Ива. — Мисля, че са отвратителни.

— Да — промърмори разсеяно той.

— Когато стане съвсем зле, си представям, че съм на върха на някое дърво, което се люлее напред-назад. Но след това започвам да си въобразявам какво ли не и накрая трябва да си представям, че не съм луда, когато зная, че съм.

— Ако продължаваш да мислиш така, ще полузееш.

— Виж Ейдиън. — Тя вдигна бисерната огърлица, преди да я закопче на врата си. — Красиви са, нали?

Както беше нетърпелив, на Ейдиън му се струваше, че тя се движи из каютата като фигура в забавен кадър. След малко я попита:

— Ще се бавиш ли много? Тук е задушно.

— Заминаяй! — избухна тя.

— Не искам да...

— Заминаяй, моля те! Само ме притесняваш, като ме караш да бързам.

Той я остави с подчертана неохота. След кратко колебание слезе нания етаж и почука на една от вратите.

— Бетси.

— Един момент.

Тя излезе в коридора, облечена в червено двуредно сако и панталони, които беше заела от пиколото.

— Пиколата имат ли бълхи? — попита го тя. — Като предпазна мярка съм се навлякла с всичко, което имам.

— Трябваше да те видя — каза бързо той.

— Тихо — прошепна тя. — Мисис Уордън, която уж ме съпровожда, е в отсрещната каюта. Болна е.

— Болен съм за теб.

Внезапно те се целунаха, притиснати близо един до друг, като се полюляваха заедно с кораба.

— Не си тръгвай — промълви тя.

— Трябва да вървя, трябва да...

Младостта ѝ сякаш се преливаше в него и го възвисяващо в никакъв лек романтичен екстаз, който стоеше над страстта. Не можеше да се отрече от него, бе открил нещо, за което си беше мислил, че е изгубено безвъзвратно заедно с младостта му. Докато вървеше по коридора, знаеше, че е престанал да мисли, той повече не смееше да мисли.

Срешна Ива, която отиваше в бара.

— Къде беше? — попита тя с пресилена усмивка.

— Да видя какво става с масата.

Беше красива; самоуверената ѝ изисканост стоеше над посредствения ѝ костюм и му придаваше нов живот със своето одобрение и гордост. Седнаха на една маса.

Бурята се надигаше с всеки изминал час и самото преминаване по коридора вече се бе превърнало в трудно изпитание. Във всички луксозни каюти куфарите бяха завързани с ремъци за умивалниците, а нервните жени, които се премятаха болни и нещастни в леглата, си припомняха с подробности катастрофата с кораба „Вестрис“. В пушалнята един пълен мъж политна силно назад и си нараши лошо главата, а по-леките столове и маси вече бяха струпани до стената и завързани с въжета.

Хората, които се бяха облекли с карнавални костюми и вечеряха заедно, бяха намалели на около шестнайсет души. Единственото условие за присъствие вече беше да можеш да стигнеш до пушалнята. Компанията варираще от адвокат от Гротън-Харвард до малограмотния комисионер, когото наричаха с прякора Кръвожадния циганин; различията между тях обаче бяха изчезнали, за момента

присъстващите бяха един вид самураи, избрани измежду няколко стотици заради издръжливостта им срещу бурята.

Галавечерята в гротескно украсения с фенери и серпантини салон беше нарушавана от колективни прекосявания на помещението, предварителни оттегляния и разлято вино, а параходът ревеше и се жалваше, че под маската на палат все пак си беше кораб. По-късно на горния етаж десетина двойки се опитаха да танцуват, като се влачеха и притичваха насам-натам в лудешко фанданго^[1], тласкани от някаква магическа сила пряко собственото си желание. Като се имаха предвид мъките на стотиците под тях, това тяхно поведение започна да изглежда неприлично; беше като веселба в дома на покойник и скоро непрекъснато намаляващата група на оцелелите се изнесе в бара.

С напредването на вечерта чувството за нереалност у Ива се засилваше. Ейдриън беше изчезнал — вероятно заедно с мис Д'Амидо — и умът ѝ, помътнен от болестта и шампанското, започна да размисля върху този факт; раздразнението ѝ се смени с мрачен, всепогълъщащ яд, тъгата — с отчаяние. Никога не се беше опитвала да го възпира, никога не бе имало нужда, тъй като те бяха сериозни хора, с много общи интереси, доволни един от друг, но това се явяваше като нарушение на договора, беше жестоко. Как можеше да си въобразява, че тя не разбира?

Стори ѝ се, че бяха изминали няколко часа, когато той се облегна на стола ѝ в бара, докато тя изнасяше прочувствена лекция на тема бебета пред някаква жена, и каза:

— Ива, най-добре е да си лягаме.

Тя сви презрително устни:

— За да можеш да ме оставиш там и да се върнеш при осемнайсетгодишната си...

— Замълчи.

— Няма да си легна.

— Добре. Лека нощ.

Измина още време и хората на масата се смениха. Стюардите искаха да затворят помещението и като си помисли за Ейдриън — нейния Ейдриън, който беше някъде далеч и говореше нежно на едно младо и красиво момиче — Ива се разплака.

— Но той се прибра да спи — убеждаваха я онези, които бяха останали последни с нея. Видяхме го, когато отиваше.

Ива поклати глава. Тя знаеше най-доброто. Ейдриън беше изгубен. Дългият седемгодишен сън бе разпилян. Може би я наказваха за нещо, което бе сторила; когато ѝ хрумна тази мисъл, скърцащите греди над главата ѝ започнаха да ѝ повтарят, че най-после се е сетила. Това беше заради нейния egoизъм спрямо майка ѝ, която беше против омъжването ѝ за Ейдриън, заради всичките грехове и грешки в живота ѝ. Тя стана и каза, че трябва да излезе малко на чист въздух.

Палубата беше тъмна и пропита от вятъра и дъждъта. Паракодът се сгромолясваше в пропаси и бягаше от черните водни хребети, които ревяха срещу него. Ива се вгледа в нощта и разбра, че нямаха никакъв изход, освен ако тя не изкупеше вината, ако не умилостивеше бурята. От нея се искаше любовта на Ейдриън. С решителен жест тя разкопча перлената огърлица, вдигна я до устните си — защото знаеше, че заедно с нея се разделя и с най-скъпия, най-нежния миг от живота си — и я хвърли на стихията.

III

Когато Ейдриън се събуди, беше станало обяд, но той чувстваше, че някакъв много по-тежък звук от този на тръбата го бе извадил от дълбокия му сън. После разбра, че куфарът се бе развързал и се бълскаше между гардероба и леглото на Ива. Той извика и скочи, но на нея й нямаше нищо — беше просната на леглото, все още в костюма си и потънала в дълбок сън. След като стюардът му помогна да завържат куфара, Ива отвори едното си око.

— Как си? — попита я той, като седна на края на леглото ѝ.

Тя си затвори окото и отново го отвори.

— Попаднали сме на ураган — каза ѝ той. — Стюардът каза, че бил най-страшният, който е виждал от двайсет години насам.

— Главата ми — проплака тя. — Хвани ми главата.

— Как?

— Отпред. Очите ми изскачат. Струва ми се, че умирам.

— Глупости. Искаш ли да повикам доктора?

Тя издаде някакъв странен хрип, който го изплаши; позвъни и прати стюарда за доктора.

Младият доктор изглеждаше блед и уморен. Лицето му беше небръснато. Той влезе, поклони се рязко и като се обрна към Ейдриън, запита с нелюбезна церемониалност:

— Какво има?

— Жена ми не се чувства добре.

— И какво искате — приспивателно?

Леко раздразнен от неговата рязкост, Ейдриън каза:

— По-добре ще е да я прегледате и да разберете от какво има нужда.

— Има нужда от приспивателно — отвърна докторът. — Наредил съм, докато е на кораба, да не ѝ дават повече никакъв алкохол.

— Защо? — запита учуден Ейдриън.

— Не знаете ли какво се случи снощи?

— Не, бях заспал.

— Мисис Смит обикаля кораба в продължение на един час, без да създава какво прави. Наредихме на един моряк да върви след нея, а после, когато медицинската сестра се опита да я накара да си легне, жена ви я обиди.

— О, боже мой! — проплака слабо Ива.

— Сестрата и аз не сме спали цяла нощ, бяхме при стюарда Картън, който почина тази сутрин. — Той взе чантата си. — Ще пратя приспивателно за мисис Смит. Довиждане.

В продължение на няколко минути в каютата цареше мълчание. После Ейдриън бързо я прегърна.

— Няма нищо — каза ѝ той. — Ще се оправим.

— Сега си спомням. — Тя прошепна със страхопочитание. — Перлите ми. Изхвърлих ги зад борда.

— Изхвърлила си ги зад борда?

— После започнах да те търся.

— Но аз бях тук, в леглото.

— Не вярвах. Мислех, че си с онова момиче.

— Тя припадна по време на вечерята. Аз спях тук.

Той се намръщи и позвъни на стюарда да донесе нещо за обяд и бутилка бира.

— Съжалявам, но не можем да сервираме бира във вашата каюта, сър.

Когато той си излезе, Ейдриън избухна:

— Това е безобразие. Ти просто се беше уплашила от бурята, те не могат да проявяват подобни своеволия. Ще отида при капитана.

— Ужасно, нали? — измрънка Ива. — Горкият човечец е починал.

Тя се извърна и захълца във възглавницата си. На вратата се почука.

— Може ли да вляза?

В бясно люлеещата се каюта влезе прилежният мистър Бътъруърт, учудващо здрав и безупречен.

— Е, как е мистичката? — попита той Ива. — Спомняте ли си как се молихте на стихията снощи в бара?

— Не желая да си спомням нищо за снощи.

Разказаха му за медицинската сестра и с това положението се облекчи — всички се разсмяха.

— Ще ви донеса бира за обяд — каза Бътъръпт. — Трябва да излезете на палубата.

— Не си отивайте — помоли го Ива. — Изглеждате толкова свеж и хубав.

— Само за десет минути.

Когато той излезе, Ейдриън позвъни за две бани.

— Трябва да се облечем с най-хубавите си дрехи и да обиколим три пъти гордо палубата — каза той.

— Да. — След малко Ива добави разсеяно: — Този младеж ми харесва. Снощи, когато ти изчезна, той беше много мил с мен.

Пристигна стюардът от банята и съобщи, че за деня къпането е прекалено опасно. Бяха попаднали в центъра на най-силния ураган в Северния Атлантически океан за последните десет години; тази сутрин, при опити за къпане, вече имало две счупени ръце. Една възрастна жена паднала по стълбата и нямало надежди да оживее. Освен това сутринта били получени няколко сигнала SOS от различни кораби.

— Ще им се притечем ли на помощ?

— Всички са зад нас, сър, затова ще се наложи да ги оставим на „Мауретания“. Ако се опитаме да се обърнем в това море, илюминаторите ще се разбият.

При толкова много бедствени положения техните тревоги изглеждаха незначителни. След като похапнаха за обяд и изпиха бирата, която им донесе Бътъръпт, двамата се облякоха и се качиха на палубата.

Независимо от това, че беше възможно да се придвижваш само стъпка по стъпка, и то ако се държиш за опънато въже или парапет, на палубата бяха излезли много повече хора, отколкото предишния ден. Страхът ги бе прогонил от каютите, където куфарите се удряха о стените, а вълните бълскаха илюминаторите и се очакваше всеки миг да ги повикат на спасителните лодки. И наистина, докато Ейдриън и Ива стояха на напречната палуба над втора класа, чуха сигнал на рог, последван от събиране на стюарди и стюардеси на долната палуба. Но параходът беше здрав, той бе надживял един от пътниците си — погребваха стюарда Джеймс Картън в морето.

Всичко беше в силно британски стил и много тъжно. С неподвижно застаналите в проливния дъжд мъже и жени и с тялото,

покрито с флага на империята, която живееше от морето. Главният касиер — домакин прочете молитвата, изпяха химна и предадоха тялото на урагана. В момента, в който Ива се разрида неудържимо при тази скромна кончина, някаква последна нишка в нея се скъса. Сега вече наистина нищо не я интересуваше. Посрещна с възторг предложението на Бътъруърт да им донесе шампанско в каютата. Настроението ѝ разтревожи Ейдриън — тя не беше свикнала да пие толкова много и той не знаеше какво да прави. Когато спомена, че ще е по-добре да си легнат, тя направо се изсмя и приспивателното, което докторът бе изпратил, си остана недокоснато върху умивалника. Ейдриън я наблюдаваше, като се преструваше, че слуша за тъпотиите на неколцина членове на семейство Стакоум — за негова изненада и беспокойство отношенията между нея и Бътъруърт му се сториха фамилиарни и дори сантиментални и той се замисли дали това не беше един вид отмъщение за проявения от него интерес към Бетси д'Амидо.

Каютата бе изпълнена с дим, принудителното бездействие, очакването на края на бурята започваха да му действат на нервите. Бяха в океана от четири дни, а му се струваше, че е изминалата година.

Двамата Стакоумовци най-сетне си тръгнаха, но Бътъруърт остана. Ива го убеждаваше да отиде за още една бутилка шампанско.

— Изпихме достатъчно — противопостави се Ейдриън. — Трябва да си лягаме.

— Няма да си легна! — избухна тя. — Ти сигурно си се побъркал! Забавляващ си се колкото искаш, а след това, когато аз си намеря някой, който да ми хареса, искаш да ме накараш да си легна.

— Хванала те е истерията.

— Нищо подобно, никога не съм била толкова разумна.

— Мисля, че ще е най-добре да ни оставите, Бътъруърт — каза Ейдриън. — Ива не съзнава какво говори.

— Той няма да си отиде. Няма да му позволя да си отиде. — Тя стисна бурно ръката на Бътъруърт. — Той е единственият човек, който се е държал поне малко честно към мен.

— Най-добре ще е да си отидете, Бътъруърт — повтори Ейдриън. Младежът го погледна неуверено.

— Струва ми се, че не сте справедлив към жена си — осмели се да каже той.

— Жена ми не е на себе си.

— Това не е достатъчна причина да се отнасяте грубо с нея.

Ейдриън избухна:

— Махайте се оттук! — извика той.

За миг двамата мъже се погледнаха мълчаливо. След това Бътъруърт се обърна към Ива и каза:

— По-късно ще дойда пак. — И излезе от каютата.

— Ива, трябва да се съвземеш — каза й Ейдриън, когато вратата се затвори.

Тя не му отговори, а само го изгледа враждебно, с полуотворени очи.

— Ще поръчам вечеря тук за двама ни, а после ще се опитаме да поспим.

— Искам да се кача горе и да пратя радиограма.

— На кого?

— На някой парижки адвокат. Искам развод.

Въпреки раздразнението си Ейдриън се разсмя.

— Не ставай глупава.

— Тогава искам да видя децата.

— Ами иди ги виж. Аз ще поръчам вечерята.

Той я почака в каютата двайсет минути. След това нетърпеливо отвори срещуположната врата в коридора — бавачката му каза, че мисис Смит не е идвала при тях.

С внезапно предчувствие за нещастие той побягна нагоре, погледна в бара, в салоните, дори почука на вратата на Бътъруърт. После обиколи бързо палубите, като си пробиваше път през връхлиташите черни вълни и дъждъа. Един моряк го спря, когато се беше омотал в някакви въжета.

— Има заповед да не пускам никого, сър. Една вълна заля радиокабината.

— Да сте виждали една дама?

— Тук имаше една млада дама... — Той мълкна и се огледа. — А! Няма я.

— Качила се е горе! — разтревожено каза Ейдриън. — В радиокабината!

Морякът хукна към горната палуба; като се препъваше и подхълзваше, Ейдриън го последва. В момента, в който махна преградата пред стълбата, една огромна вълна бълсна кораба със

страшна сила и го наклони под ъгъл от четирийсет и пет градуса; Ейдриън политна и се затъркаля безпомощно по мократа палуба, след което се изправи, зашеметен и ожулен, до една от подпорите на спасителните лодки.

— Ива! — извика той.

Гласът му потъна в непрогледната буря. На слабата светлина в радио кабината той видя моряка, който си проправяше път напред. — Ива!

Вятърът го бълскаше като платно в една от спасителните лодки. Последва още един разтърсващ удар и високо над себе си, над самия параход, Ейдриън видя да проблясва гигантска бяла вълна и в частта от секундата, докато тя се намираше над главата му, той съзря и Ива, застанала до някакъв вентилатор на двайсет фути от него. Той се отдръпна от подпората и се хвърли отчаяно към нея точно в момента, в който вълната се разби със смазващ рев. В един миг водната стихия беше дълбока пет фута и се носеше с огромна сила към ръба на кораба — тогава в него се бълсна някакво човешко тяло, той го сграбчи бясно и водата ги понесе заедно към парапета. Ейдриън усети как тялото му се удари о него, но продължи да притиска отчаяно към себе си своя товар; после, когато параходът бавно се наклони обратно, двамата, все още притиснати в желязна прегръдка, се претърколиха изтощени по мокрите дъски. След миг той изгуби съзнание.

IV

Два дни по-късно, когато влакът с пътниците от парахода се движеше спокойно на юг към Париж, Ейдриън се опитваше да накара децата да погледнат нормандския пейзаж през прозореца.

— Красиво е — убеждаваше ги той. — С тези малки ферми като играчки. Но, за бога, няма ли да погледнете?

— Параходът ми харесва повече — каза Естел. Родителите ѝ си размениха дете убийствени погледи.

— Все още усещам люлеенето му — каза Ива и потрепери. — Ати?

— Аз не. Всичко ми изглежда някак много далечно. Дори пътниците ми се сториха непознати, когато минавахме през митницата.

— Повечето от тях не се бяха появявали на палубата преди това. Той се поколеба.

— Между другото, осребрих онзи чек на Бътъруърт.

— Ти си откачен. Никога вече няма да видиш тези пари.

— Сигурно е имал ужасна нужда от тях, иначе нямаше да дойде при мен.

Едно бледо и изпito момиче, което минаваше по коридора, ги позна и надникна в купето им.

— Как се чувствате?

— Ужасно.

— И аз — съгласи се мис Д'Амидо. — Имам слаба надежда, че годеникът ми ще ме познае на гарата. Разбрахте ли, че две вълни били залели радио кабината?

— Чухме — отвърна сухо Ейдриън.

Тя излезе грациозно от купето и от живота им.

— Истината е, че тези неща не са се случили — каза Ейдриън след малко. — Всичко беше кошмар — невероятно ужасен кошмар.

— В такъв случай къде са ми перлите?

— Скъпа, в Париж има по-хубави перли. Поемам отговорността за перлите ти. Аз наистина вярвам, че ти спаси кораба.

— Ейдиън, нека повече да не се запознаваме с други и да си останем завинаги само двамата — просто ти и аз.

Той стисна ръката ѝ в своята и те седнаха по-близо един до друг.

— Как мислиш, кое беше онова семейство Ейдиън Смит на парахода? — попита той. — Изключено е да съм бил аз.

— Нито пък аз.

— Били са други двама — каза той, като кимна на себе си. — На света има толкова много хора с името Смит.

[1] Фанданго — енергичен испанско-американски танц. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.